

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

16. února 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Sociální politika – Ochrana zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele – Směrnice 2008/94/ES – Článek 9 odst. 1 – Podnik, který má sídlo v jednom členském státě a nabízí své služby v jiném členském státě – Zaměstnanec, který má bydliště v tomto jiném členském státě – Práce vykonávaná v členském státě, kde má sídlo zaměstnavatel tohoto zaměstnance, a každý druhý týden v členském státě, kde má zaměstnanec bydliště – Určení členského státu, jehož záruční instituce je příslušná pro úhradu nesplacených mzdových pohledávek“

Ve věci C-710/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko) ze dne 14. září 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 25. listopadu 2021, v řízení

IEF Service GmbH

proti

HB,

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení: M. L. Arastey Sahún (zpravodajka), předsedkyně senátu, N. Wahl a J. Passer, soudci,

generální advokát: J. Richard de la Tour,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za HB: C. Orgler, Rechtsanwalt,
- za rakouskou vládu: A. Posch, J. Schmoll a F. Werni, jako zmocněnci,
- za českou vládu: O. Serdula, M. Smolek a J. Vláčil, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

- za německou vládu: J. Möller a A. Hoesch, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi: B.-R. Killmann a D. Recchia, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele (Úř. věst. 2008, L 283, s. 36).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi IEF Service GmbH a HB ohledně toho, zda má být HB poskytnuta náhrada v důsledku platební neschopnosti jeho zaměstnavatele, a to za nesplacené mzdové pohledávky.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2008/94

- 3 Článek 1 odst. 1 směrnice 2008/94 zní:
„Tato směrnice se vztahuje na pohledávky zaměstnanců vznikající z pracovních smluv nebo pracovních poměrů vůči zaměstnavatelům, kteří se nacházejí v platební neschopnosti ve smyslu čl. 2 odst. 1.“
- 4 Článek 2 odst. 1 této směrnice stanoví:
„Pro účely této směrnice je zaměstnavatel považován za platebně neschopného, pokud bylo na základě platební neschopnosti zaměstnavatele požádáno o zahájení kolektivního řízení podle příslušných právních a správních předpisů členského státu, jehož součástí je částečné nebo úplné zabavení aktiv zaměstnavatele a jmenování likvidátora nebo osoby s podobnou funkcí, pokud orgán, který je příslušný na základě zmíněných právních a správních předpisů,
a) buď rozhodl o zahájení řízení;
b) nebo konstatoval konečné zavření podniku nebo provozovny zaměstnavatele a nedostatek volných aktiv opravňujících k zahájení řízení.“
- 5 Článek 3 první pododstavec uvedené směrnice stanoví:
„Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby záruční instituce zajišťovaly, s výhradou článku 4, úhradu nesplacených pohledávek zaměstnanců, které vyplývají z pracovních smluv nebo

z pracovních poměrů, včetně, pokud tak stanoví vnitrostátní právo, odstupného při skončení pracovního poměru.“

- 6 Článek 9 téže směrnice, který je součástí kapitoly IV, nadepsané „Ustanovení o nadnárodních situacích“, v odstavci 1 stanoví:

„Ocitne-li se podnik provozující činnosti na územích nejméně dvou členských států v platební neschopnosti ve smyslu čl. 2 odst. 1, je institucí příslušnou pro úhradu nesplacených pohledávek zaměstnanců instituce toho členského státu, na jehož území zaměstnanci pracují nebo obvykle pracují [obvykle pracují nebo pracovali].“

Narizení (ES) č. 883/2004

- 7 Článek 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 465/2012 ze dne 22. května 2012 (Úř. věst. 2012, L 149, s. 4) (dále jen „nařízení č. 883/2004“), nadepsaný „Věcná oblast působnosti“, v odstavci 1 stanoví:

„Toto nařízení se vztahuje na veškeré právní předpisy týkající se těchto oblastí sociálního zabezpečení:

- a) dávky v nemoci;
 - b) dávky v mateřství a rovnocenné otcovské dávky;
 - c) dávky v invaliditě,
 - d) dávky ve stáří;
 - e) pozůstalostní dávky;
 - f) dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání;
 - g) pohřebné;
 - h) dávky v nezaměstnanosti;
 - i) předdůchodové dávky;
 - j) rodinné dávky.“
- 8 Článek 12 tohoto nařízení, nadepsaný „Zvláštní pravidla“, v odstavci 1 stanoví:

„Osoba, která jako zaměstnanec provozuje v členském státě činnost jménem zaměstnavatele, jenž zde běžně vykonává své činnosti, a která je tímto zaměstnavatelem vyslána do jiného členského státu, aby zde konala práci jménem tohoto zaměstnavatele, podléhá i nadále právním předpisům prvního členského státu, nepřesahuje-li předpokládaná doba trvání takové práce 24 měsíců a není-li daná osoba vyslána za účelem nahrazení jiné vyslané osoby.“

- 9 Článek 13 uvedeného nařízení, nadepsaný „Výkon činností ve dvou nebo více členských státech“, v odstavci 1 stanoví:

„Na osobu, která jako zaměstnanec obvykle pracuje ve dvou nebo více členských státech, se vztahují:

- a) právní předpisy členského státu, na jehož území má bydliště, vykonává-li podstatnou část své činnosti v tomto členském státě, nebo
- b) nevykonává-li podstatnou část své činnosti v členském státě, na jehož území má bydliště,
 - i) právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo nebo místo podnikání podniku nebo zaměstnavatele, pokud je tato osoba zaměstnána jedním podnikem nebo zaměstnavatelem, nebo
 - ii) právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo nebo místo podnikání podniků nebo zaměstnavatelů, pokud je tato osoba zaměstnána dvěma či více podniky nebo zaměstnavateli, kteří mají sídlo nebo místo podnikání pouze v jednom členském státě, nebo
 - iii) právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo nebo místo podnikání podniku nebo zaměstnavatele, jiného než je členský stát bydliště, je-li tato osoba zaměstnána dvěma nebo více podniky nebo zaměstnavateli, kteří mají sídlo nebo místo podnikání ve dvou členských státech, z nichž jeden je členským státem bydliště, nebo
 - iv) právní předpisy členského státu, na jehož území má tato osoba bydliště, je-li zaměstnána dvěma a více podniky nebo zaměstnavateli, z nichž alespoň dva mají sídlo nebo místo podnikání v různých členských státech jiných, než je členský stát bydliště.“

Nařízení (ES) č. 987/2009

- 10 Článek 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2009, L 284, s. 1), nadepsaný „Právní síla dokumentů a podpůrných dokladů vydaných v jiném členském státě“, v odstavci 1 stanoví:

„Dokumenty vydané institucí členského státu prokazující postavení osoby pro účely [nařízení č. 883/2004] a [tohoto nařízení], jakož i podpůrné doklady, na základě kterých byly dokumenty vydány, uzná instituce jiného členského státu, pokud nebyly zrušeny nebo prohlášeny za neplatné členským státem, který je vydal.“

- 11 Článek 19 tohoto nařízení, nadepsaný „Informování dotyčných osob a zaměstnavatelů“, v odstavci 2 stanoví:

„Na žádost dotyčné osoby nebo zaměstnavatele příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy jsou použitelné podle hlavy II [nařízení č. 883/2004], potvrdí, že jsou tyto právní předpisy použitelné, a tam, kde je to vhodné, uvede, do jakého dne a za jakých podmínek.“

Rakouské právo

- 12 Ustanovení § 1 odst. 1 Insolvenz-Entgeltsicherungsgesetz (zákon o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, BGBl., 324/1977), naposledy pozměněný BGBl. I, 218/2021 (dále jen „IESG“), zní takto:

„Zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné ve smyslu § 4 odst. 4 Allgemeines Sozialversicherungsgesetz [(obecný zákon o sociálním pojištění, BGBl., 189/1955) (dále jen „ASVG“)], domáctí zaměstnanci a jejich pozůstalí, jakož i jejich právní nástupci v případě smrti (oprávněné osoby) mají nárok na náhradu v důsledku platební neschopnosti za pohledávky zajištěné podle odstavce 2, pokud jsou nebo byli v pracovním poměru (v pracovním vztahu coby externisté, na základě příkazu) a jsou (byli) podle § 3 odst. 1 nebo odst. 2 písm. a) až d) ASVG považováni za osoby pracující v tuzemsku a pokud je ve vztahu k majetku zaměstnavatele (příkazce) zahájeno v tuzemsku řízení podle insolvenčních právních předpisů.“

- 13 Ustanovení § 12 odst. 1 tohoto zákona zní:

„Výdaje fondu na ochranu zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele jsou hrazeny z:

[...]

4) [...] příplatku, který hradí zaměstnavatel k podílu na příspěvku na pojištění pro případ nezaměstnanosti [...]"

- 14 Ustanovení § 3 ASVG stanoví:

„1. Za osoby pracující v tuzemsku se považují zaměstnanci, jejichž místo výkonu práce [...] se nachází v tuzemsku, a osoby samostatně výdělečně činné, jejichž místo usazení se nachází v tuzemsku.

2. Za osoby pracující v tuzemsku se považují také

a) členové posádky zaměstnaní podnikem zajišťujícím mezinárodní přepravu po řekách nebo jezerech [...]

d) zaměstnanci, jejichž zaměstnavatel je usazen v Rakousku a jsou vysláni do zahraničí, pokud doba jejich práce v zahraničí nepřesáhne dobu pěti let; [...]"

- 15 V ustanovení § 4 odst. 1 je uvedeno:

„Na základě tohoto spolkového zákona jsou v rámci zdravotního, úrazového a důchodového pojištění (plně) pojištěni, pokud daný druh práce není vyloučen z plného pojištění podle § 5 a § 6 nebo nezakládá podle § 7 pouze částečné pojištění:

1) zaměstnanci pracující pro jednoho nebo více zaměstnavatelů; [...]"

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 16 HB byl od 1. července 2017 zaměstnán coby ředitel pro strategický obchodní rozvoj ve společnosti S GmbH se sídlem ve Štýrském Hradci (Rakousko). Tato společnost nabízela své služby i v Německu, kde spolupracovala se samostatně výdělečně činným obchodním inženýrem; další pracovníky tam ale nezaměstnávala.
- 17 V pracovní smlouvě HB bylo stanoveno, že hlavní náplň jeho činnosti i obvyklé místo výkonu jeho práce se nachází v Rakousku. HB vedl dvě oddělení a zodpovídal za zaměstnance v kanceláři ve Štýrském Hradci. Fakticky HB pracoval střídavě jeden týden ve Štýrském Hradci a jeden týden z domova v Německu, kde měl trvalé bydliště.
- 18 HB má osvědčení vydané německou pojišťovnou v souladu s čl. 19 odst. 2 nařízení č. 987/2009, v němž je informován o tom, že se na něj v oblasti sociálního zabezpečení vztahují německé právní předpisy.
- 19 Dne 4. června 2019 bylo proti společnosti S zahájeno insolvenční řízení se zabavením aktiv.
- 20 Společnost IEF Service zastupuje fond pro odškodnění v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. rakouskou záruční instituci ve smyslu směrnice 2008/94.
- 21 HB podal návrh na náhradu v důsledku platební neschopnosti, a to v souvislosti se mzdovými pohledávkami, které nebyly uspokojeny do okamžiku zahájení insolvenčního řízení. Tento návrh byl podán u společnosti IEF Service i u německé záruční instituce. Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, výsledek řízení v Německu dosud není znám.
- 22 Rozsudkem ze dne 14. října 2019 Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz (zemský soud pro občanskoprávní věci ve Štýrském Hradci, Rakousko) návrhu HB vyhověl.
- 23 Společnost IEF Service podala proti tomuto rozsudku odvolání k Oberlandesgericht Graz (vrchní zemský soud ve Štýrském Hradci, Rakousko), který uvedený rozsudek potvrdil rozsudkem ze dne 18. června 2020.
- 24 Za těchto podmínek podala společnost IEF Service proti posledně uvedenému rozsudku opravný prostředek „Revision“ k Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko), který je předkládacím soudem.
- 25 Předkládací soud má za to, že jak vyplývá z rozsudku ze dne 6. září 2018, Alpenrind a další (C-527/16, EU:C:2018:669), platné osvědčení A1 vydané příslušnou institucí členského státu podle čl. 19 odst. 2 nařízení č. 987/2009 je závazné nejen pro instituce členského státu, v němž je vykonávána daná činnost, ale i pro soudy tohoto členského státu.
- 26 Ačkoli tedy HB uzavřel pracovní smlouvu v Rakousku a polovinu své pracovní činnosti vykonával v sídle společnosti S v Rakousku, splňuje dle názoru předkládacího soudu podmínky povinného pojištění ve státě svého bydliště, tedy v Německu, neboť se v daném případě uplatní německé právní předpisy. Předkládací soud kromě toho podotkl, že podle těchto právních předpisů se pravděpodobně jeho místo výkonu práce – alespoň domněle – nachází v Německu.

- 27 Rakouský zákonodárce provedl ustanovení směrnice 2008/94 do § 1 odst. 1 IESG tak, že o práci v tuzemsku se jedná tehdy, když existuje „pracovní poměr“ ve smyslu § 3 odst. 1 nebo odst. 2 písm. a) až d) ASVG. V tomto ohledu je dána povinnost pojištění na rakouském území.
- 28 Podle judikatury Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud) platí, že § 1 odst. 1 IESG nezakládá nárok na náhradu v důsledku platební neschopnosti, pokud zaměstnanec pracující v zahraničí nemá vzhledem ke své činnosti povinnost pojištění v Rakousku.
- 29 V projednávaném případě, kdy HB pracuje ve stejném časovém rozsahu v Rakousku a Německu a podléhá německému systému sociálního zabezpečení, vyvstává otázka, zda se má použít článek 9 směrnice 2008/94, který se týká nadnárodních situací. Předkládající soud je toho názoru, že odpověď na tuto otázku závisí na tom, zda okolnosti spočívající v tom, že společnost S nabízí v Německu své služby, že v tomto členském státě spolupracuje se samostatně výdělečně činným obchodním inženýrem a že HB v Německu pravidelně pracuje z domova, postačují k tomu, aby bylo možné dospět k závěru, že je dána „stálá hospodářská přítomnost“ zaměstnavatele v Německu ve smyslu rozsudků ze dne 16. října 2008, Holmqvist (C-310/07, EU:C:2008:573), a ze dne 10. března 2011, Defossez (C-477/09, EU:C:2011:134).
- 30 Pokud by tomu tak bylo, je třeba s ohledem na rovnoměrné rozvržení pracovní doby při výkonu obsahově stejné činnosti a na základě kritérií týkajících se místa bydliště a povinného pojištění HB nejprve určit, ve kterém státě HB „obvykle“ pracoval ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/94; teprve poté bude možné zjistit, která vnitrostátní záruční instituce je v tomto ohledu příslušná.
- 31 Předkládající soud dodává, že i kdyby nebyla dána souvislost mezi povinnostmi hradit pojistné a ručením za pohledávky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. února 2016, Stroumpoulis a další, C-292/14, EU:C:2016:116, bod 68), vše nasvědčuje tomu, že zamezení dvojímu zatížení zaměstnavatelů, jejichž zaměstnanci pracují ve dvou členských státech a mají v případě platební neschopnosti zaručenu náhradu financovanou z pojistného, je v souladu s cílem základních svobod.
- 32 Za těchto podmínek se Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/94 vykládán v tom smyslu, že podnik ve smyslu [tohoto ustanovení] provozuje činnosti na územích nejméně dvou členských států, jestliže nabízí své služby v jiném členském státě, za tímto účelem pro něj v tomto jiném členském státě pracuje samostatně výdělečně činný obchodní inženýr a zaměstnanec zaměstnaný v sídle podniku pracuje v tomto jiném členském státě pravidelně každý druhý týden ze svého domova?

Je-li třeba odpovědět na první otázku kladně:

2) Musí být čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/94 vykládán v tom smyslu, že zaměstnanec takového podniku, který má bydliště ve druhém členském státě, v němž se na něj vztahuje povinnost k účasti v systému sociálního zabezpečení, ale střídavě pracuje vždy jeden týden v členském státě, v němž má sídlo zaměstnavatel, a poté jeden týden v členském státě, v němž má bydliště a kde se účastní systému sociálního zabezpečení, pracuje „obvykle“ v obou těchto členských státech ve smyslu zmíněného článku?

Je-li třeba odpovědět na druhou otázku kladně:

- 3) Musí být čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/94 vykládán v tom smyslu, že k úhradě nesplacených pohledávek zaměstnance, který obvykle pracuje nebo pracoval ve dvou členských státech, je příslušná:
- a) záruční instituce členského státu, jehož právním předpisům podléhá v rámci koordinace systémů sociálního zabezpečení (sociálního pojištění), pokud jsou záruční instituce podle článku 3 směrnice 2008/94 koncipovány v obou státech tak, že se příspěvky zaměstnavatelů na financování záruční instituce odvádí jako součást povinných příspěvků na sociální pojištění, nebo
 - b) záruční instituce druhého členského státu, v němž má sídlo podnik, který je v platební neschopnosti, nebo
 - c) záruční instituce obou členských států, takže si zaměstnanec může při podání žádosti zvolit, kterou chce využít?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 33 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/94 vykládán v tom smyslu, že při určování členského státu, jehož záruční instituce je příslušná k úhradě nesplacených pohledávek zaměstnanců, je třeba mít za to, že zaměstnavatel, který se ocitne v platební neschopnosti, provozuje činnosti na územích nejméně dvou členských států ve smyslu tohoto ustanovení, pokud je v pracovní smlouvě dotyčného zaměstnance sjednáno, že hlavní náplň jeho činnosti i obvyklé místo výkonu jeho práce se nachází v členském státě, kde má zaměstnavatel sídlo, ale zaměstnanec vykonává ve stejném časovém rozsahu své povinnosti na dálku z jiného členského státu, kde má trvalé bydliště.
- 34 Za účelem zodpovězení této otázky je třeba nejprve připomenout, že podle čl. 3 prvního pododstavce směrnice 2008/94 přijmou členské státy opatření nezbytná k tomu, aby záruční instituce zajišťovaly, s výhradou článku 4 této směrnice, úhradu nesplacených pohledávek zaměstnanců, které vyplývají z pracovních smluv nebo z pracovních poměrů, včetně, pokud tak stanoví vnitrostátní právo, odstupného při skončení pracovního poměru.
- 35 Článek 9 odst. 1 směrnice 2008/94, který se týká „nadměrných situací“, stanoví, že ocitne-li se podnik provozující činnosti na územích nejméně dvou členských států v platební neschopnosti ve smyslu čl. 2 odst. 1 této směrnice, je institucí příslušnou pro úhradu nesplacených pohledávek zaměstnanců instituce toho členského státu, na jehož území zaměstnanci obvykle pracují nebo pracovali.
- 36 Ve snaze posoudit, zda se zmíněný čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/94 použije v takovém případě, jako je případ uvedený v bodě 33 tohoto rozsudku, je třeba zkoumat, zda zaměstnavatel „provozuje činnosti na územích nejméně dvou členských států“ ve smyslu tohoto ustanovení.
- 37 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 16. října 2008, Holmqvist (C-310/07, EU:C:2008:573), Soudní dvůr provedl výklad čl. 8a odst. 1 směrnice Rady 80/987/EHS ze dne 20. října 1980 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se ochrany zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele (Úř. věst. 1980, L 283,

s. 23; Zvl. vyd. 05/01, s. 217), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/74/ES ze dne 23. září 2002 (Úř. věst. 2002, L 270, s. 10; Zvl. vyd. 05/04, s. 261), jehož znění je totožné se zněním čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/94.

- 38 Soudní dvůr rozhodl, že ačkoliv čl. 8a odst. 1 směrnice 80/987, ve znění směrnice 2002/74, neznamená požadavek přísných podmínek pro určení vztahu k určitému státu, ale uvádí slabší pouto, než je přítomnost podniku prostřednictvím pobočky či stálé provozovny, nelze přijmout úvahy, podle nichž k tomu, aby mohl být podnik považován za podnik provozující činnost na území jiného členského státu, postačí, aby zaměstnanec vykonával pro zaměstnavatele jakýkoli druh práce v tomto jiném členském státě a aby tato práce vycházela z potřeby a pokynů zaměstnavatele (rozsudek ze dne 16. října 2008, Holmqvist, C-310/07, EU:C:2008:573, bod 29).
- 39 Pojem „činnosti“ uvedený ve zmíněném ustanovení totiž musí být chápán jako pojem odkazující na skutečnosti zahrnující jistý stupeň trvalosti na území členského státu. Tato trvalost se projevuje trvalým působením zaměstnance či zaměstnanců na uvedeném území (rozsudek ze dne 16. října 2008, Holmqvist, C-310/07, EU:C:2008:573, bod 30).
- 40 S ohledem na jednotlivé možné druhy přeshraniční práce a s ohledem na změny pracovních podmínek a pokrok v odvětví telekomunikací nelze tvrdit, že za účelem zajištění stálé hospodářské přítomnosti podniku v jiném členském státě, než je stát, kde má sídlo, tam musí mít podnik nezbytně hmotnou infrastrukturu. Jednotlivé aspekty pracovního poměru, zejména sdělení pokynů zaměstnanci a předání zpráv zaměstnance zaměstnavateli, jakož i vyplácení mezd, totiž lze uskutečnit na dálku (rozsudek ze dne 16. října 2008, Holmqvist, C-310/07, EU:C:2008:573, bod 32).
- 41 Nicméně aby podnik usazený v členském státě mohl být považován za podnik provozující činnosti na území jiného členského státu, musí mít v posledně uvedeném státě stálou hospodářskou přítomnost charakterizovanou existencí lidských zdrojů, které mu umožňují tam vykonávat činnost (rozsudek ze dne 16. října 2008, Holmqvist, C-310/07, EU:C:2008:573, bod 34).
- 42 Jak v projednávaném případě vyplývá z písemností založených ve spise, který má Soudní dvůr k dispozici, i když HB z časového hlediska fakticky vykonával polovinu své pracovní činnosti z domova v Německu, hlavní náplň této práce, která spočívala v tom, že vedl dvě oddělení a zodpovídal za zaměstnance v kanceláři zaměstnavatele v Rakousku, byla podle pracovní smlouvy i ve skutečnosti vykonávána v posledně uvedeném členském státě.
- 43 Závěr, že činnost HB nemohla souviset s trvalou přítomností jeho zaměstnavatele v Německu, je kromě toho potvrzena okolností, že tento zaměstnavatel neměl v uvedeném členském státě jiné zaměstnance, a to s výjimkou samostatně výdělečně činného obchodního inženýra, s nímž uvedený zaměstnavatel v tomto členském státě spolupracoval.
- 44 Je třeba konstatovat, že s ohledem na judikaturu uvedenou v bodech 38 až 41 tohoto rozsudku takový zaměstnavatel, jako je zaměstnavatel HB, za těchto okolností neprovozuje činnosti na územích nejméně dvou členských států ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/94.
- 45 Skutečnost, že HB má osvědčení vydané na základě čl. 19 odst. 2 nařízení č. 987/2009, podle kterého se na něj vztahují německé právní předpisy, nemůže tento závěr zpochybnit. Jak totiž uvedla Evropská komise v písemném vyjádření, ačkoliv je pravda, že – jak vyplývá z čl. 5 odst. 1 nařízení č. 987/2009 – toto osvědčení má, pokud jde o povinnosti stanovené vnitrostátními

právními předpisy v oblasti sociálního zabezpečení, která je koordinována nařízením č. 883/2004, závazný účinek, takové osvědčení nemá žádný vliv na určení toho, v jakém členském státě musí HB v souladu se směrnicí 2008/94 uplatnit nárok na své nesplacené mzdové pohledávky.

- 46 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 9 odst. 1 směrnice 2008/94 musí být vykládán v tom smyslu, že při určování členského státu, jehož záruční instituce je příslušná k úhradě nesplacených pohledávek zaměstnanců, je třeba mít za to, že zaměstnavatel, který se ocitne v platební neschopnosti, neprovozuje činnosti na územích nejméně dvou členských států ve smyslu tohoto ustanovení, pokud je v pracovní smlouvě dotyčného zaměstnance sjednáno, že hlavní náplň jeho činnosti i obvyklé místo výkonu jeho práce se nachází v členském státě, kde má zaměstnavatel sídlo, ale zaměstnanec vykonává ve stejném časovém rozsahu své povinnosti na dálku z jiného členského státu, kde má trvalé bydliště.

Ke druhé a třetí otázce

- 47 Vzhledem k odpovědi na první otázku není důvodné na druhou a třetí otázku odpovídat.

K nákladům řízení

- 48 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

Článek 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele

musí být vykládán v tom smyslu, že

při určování členského státu, jehož záruční instituce je příslušná k úhradě nesplacených pohledávek zaměstnanců, je třeba mít za to, že zaměstnavatel, který se ocitne v platební neschopnosti, neprovozuje činnosti na územích nejméně dvou členských států ve smyslu tohoto ustanovení, pokud je v pracovní smlouvě dotyčného zaměstnance sjednáno, že hlavní náplň jeho činnosti i obvyklé místo výkonu jeho práce se nachází v členském státě, kde má zaměstnavatel sídlo, ale zaměstnanec vykonává ve stejném časovém rozsahu své povinnosti na dálku z jiného členského státu, kde má trvalé bydliště.

Podpisy.